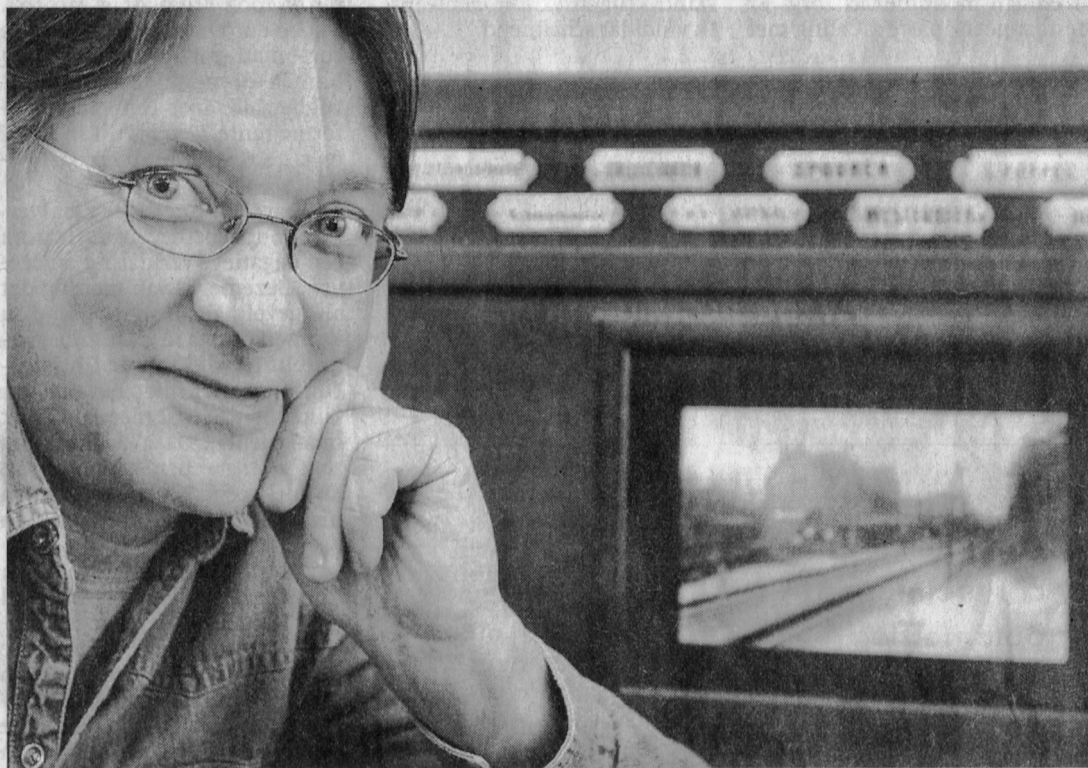

Een stukje kerk herleeft in het spijslokaal

Fonville, was dat niet een betere fruitwinkel? En Campfens, Van Stekelenburg, Wagenaar, Bomans (niet Godfried), Mooi, Koningsbruggen, Kamphuys, Lelyveld, Havermans, Bonarius, Van Poppel. Zomaar een rij namen waarvan de emaille naam bordjes die ze prijsgeven afkomstig zijn van de Heilig Hartkerk uit het Kleverpark. Of om precies te zijn: de kerk van het Allerheiligst Hart van Jezus, de parochiekerk uit mijn kinderjaren. Die naam bordjes sierden de kloeke eikenhouten kerkbanken toen de kerk nog kerk was, dus toen God er nog woonde in plaats van gewone mensen.

Nu bekronen ze de houten lambrisering van het intieme spijs- en dranklokaal 'Klein Centraal' bij het NS-station van Overveen. De trein raast er af en toe langs, maar dat deert de gasten onder de hoede van uitbater Louis Klein niet, beter nog: dat brengt z'n eigen charme mee. De uitspanning, die alleen overdag open is, werd zo'n tien jaar geleden gehuisvest in het vroegere plaatskaartenkantoor van de spoorwegen.

De monumentale houten banken in de Heilig Hartkerk zie ik nog zo voor me. Mensen die het konden betalen, huurden een vaste plaats in de kerk en dan werd daar hun naamplaatje op de bovenkant van de bank geschroefd. Namen zonder voorletters, want die plek was voor het hele gezin. Als kind meende ik dat je zeker was van een goede plek in de hemel, als je naam eenmaal op zo'n kerkbank was aangebracht. Vast

Louis Klein en de kerknaambordjes die zijn zaak sieren.

was ik dan ook van plan later ook zo'n plaats in de kerk te bemachtigen. Dat is er niet van gekomen. Wellicht hadden die kerkbankhuurders ook zelf de link met het hiernamaals gelegd.

Ging je op zo'n vaste plaats zitten, dan kon het gebeuren dat de rechtmatige huurder ook naar de mis kwam en dan werd je – soms met enig dédain – gesommeerd daar weg te gaan. Wij hadden niet zo'n vaste plek

in de kerk, dat konden mijn ouders niet betalen. Je mocht dus op zo'n gehuurde plaats zitten als niemand anders daar aanspraak op maakte. En dan moest je wel plaatsengeld betalen. Voor wie dat niet kon, was er een andere oplossing: bij de zijbeuken aan beide kanten van de kerk, helemaal achterin, had je de 'armenbanken'. Daar kostte het niets. Die banken onderscheidden zich door hun armenlijke eenvoud. Het hout was van

een mindere soort en er was zo weinig mogelijk voor gebruikt, ze waren helemaal open en ze hadden ook niet van die omklapbare knielkussentjes. Je knield er op het harde kale hout onder het motto 'wie arm is moet maar voelen'. Het was daar dus een beetje afzien, op die wat gestigmatiseerde plaatsen. Ik zat altijd in de banken met de naamplaatjes. En de koster, die de voor zo'n functie toepasselijke voornaam Jozef

droeg, maande mij niet tot betalen. Misschien mocht een kind wel gratis de mis bijwonen, als de ouders er niet bij waren.

De Heilig Hartkerk was evenals de kerk op de Nieuwe Groenmarkt een 'paterskerk'. Het waren de paters Franciscanen die er de scepter zwaaiden. De Heilig Hartkerk was in mijn jeugd de kerk van pastoor Zonderland en later van pastoor Lauwe. En van de paters Korsse, Beekman en Wijnand Sluis, als ik het goed onthouden heb.

Pastoor Zonderland bleek over onvermoede talenten te beschikken. Hij dichtte en componeerde eens een heus parochielied. Behalve de melodie herinner ik me nog twee regels: 'De zon zijt Gij die 't Al bestraalt; Gij zijt de kracht die nimmer faalt'. In die tijd zong ik in het jongenskoor 'Deo Gratias' onder leiding van de legendarische kerkmusicus Paul Broersen. Zijn zoon Aad, die later de dirigent was van zijn vader overnam, voerde toen met handen en voeten het kerkorgel naar de hoogst mogelijke sferen.

Eigenaar Louis Klein van 'Klein Centraal' vertelt dat hij de naam bordjes in één partij opkocht toen interieur en goederen van de kerk zo'n twaalf jaar geleden geveild werden. Klein, die toen al naamplaatjes verzamelde, zag een hele bak vol staan. Hij deed een bod op alles tegelijk. Om daarover te beslissen moest eerst het kerkbestuur bijeen komen. Maar Louis Klein kon naar huis met een forse aanwinst voor zijn col-

lectie. Klein: „Het was ongevoelbaar wat er allemaal geveild werd. De preekstoel ging weg voor het symbolische bedrag van één gulden. Ik zie nog de man bezig om hem eruit te slopen. Ik vroeg wat ga je daar nou mee doen? Ach, zei hij, daar vind ik wel iemand voor.

De wit-zwarte emaille naam bordjes vormen een opmerkelijk decoratief element in het eethuis. Klein: „Er zijn vaak mensen die mij vragen of dat de vaste klanten zijn, of dat het de naam bordjes van vroegere treinconducteurs zijn. Er zijn er ook die me vragen of ik ze zelf van huisdeuren heb geschroefd.

Die naam bordjes zijn niet de enige trofeeën die Louis Klein de Heilig Hartkerk ontfuseld heeft: ook de bar in zijn zaak komt er vandaan. Dat is de vroegere misgewadenkast uit de sacristie. De uitschuifbladen, waarop kazuifels en superplie's gedrapeerd opgeborgen werden, zitten er nog in.

Ko van Leeuwen

FOTO UNITED PHOTO'S/KOEN VAN WEEL